

Rektor Sten Sandberg
S:t Hansgatan 32
621 56 Visby

2010-11-22

Dnr 43-2010:1398

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av S:t Hansskolan
i Gotlands kommun

2010-11-22

Rektor Sten Sandberg

S:t Hansgatan 32

621 56 Visby

Tillsyn i S:t Hansskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som S:t Hansskolan och Gotlands kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

S:t Hansskolan har sammanställningar av elevernas måluppfyllelse i alla ämnen. Sammanställningarna visar på hög måluppfyllelse i de flesta ämnena men också att närmare var femte elev i årskurs 5 inte når målen i svenska. Skolans resultat har inte diskuterats och analyserats i någon högre grad på skolan och det har därmed inte heller använts för att öka måluppfyllelsen.

Rektorn måste förstärka sitt pedagogiska ledarskap för att verksamheten ska utvecklas mot ökad måluppfyllelse samt ta ett större ansvar för att inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning. Skolans arbete med uppföljning, utvärdering och analys av resultat behöver förbättras för att ligga till grund för skolans kvalitetsarbete.

Studieron på S:t Hansskolan är påtaglig. Skolan har lagt stor kraft på att arbeta mot kränkande behandling. Både lärarna, rektorn och eleverna på skolan har deltagit i detta arbete och effekten är positiv enligt flertalet av de inblandade som Skolinspektionen samtalat med. Intervjuade elever menar att skolan är trygg och att arbetet mot kränkande behandling inneburit en stor förbättring.

Likabehandlingsplanen som även fungerar som plan mot kränkande behandling behöver dock kompletteras med en beskrivning av ansvarsfördelningen mellan rektorn och personalen. Dessutom bör rutinerna för hur dokumentationen ska ske beskrivas.

Vid Skolverkets inspektion i mars 2007 påtalades förbättringsområden. Några av dessa kvarstår, exempelvis de individuella utvecklingsplanerna.

Skolinspektionen har i tillsynen av S:t Hansskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå målen för utbildningen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan, Kursplanerna).
- De individuella utvecklingsplanerna följer inte grundskoleförordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte i tillräcklig hög grad ansvar för att inhämta kunskaper om och följa upp lärarnas undervisning (2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn tar inte i tillräckligt hög grad ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag, Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektors ansvar).
- Undervisningen i skolan ger inte i tillräckligt hög grad elever möjlighet att diskutera, analysera och kritiskt värdera påståenden. Eleverna ges inte heller i tillräcklig utsträckning möjlighet att kommunicera och utbyta information (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, Mål att uppnå i grundskolan).
- Rektorn ser inte till att lärarna samverkar i tillräckligt hög grad för att ge eleverna möjlighet att få överblick och se sammanhang (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer).
- Skolan erbjuder inte alla elever det garanterade antalet undervisningstimmar (4 kap. 3a § första stycket första meningen 1985 års skollag, 1 kap. 2 § första stycket och 2 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte kraven i grundskoleförordningen (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektor och Gotlands kommun har ansvar för att skolornas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Gotlands kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Gotlands kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi,

Enhetschef

Kajsa Eliasson

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för S:t Hansskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gotlands kommun under september 2010 – januari 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte S:t Hansskolan den 19-20 oktober 2010. I tillsynen har undervisningsråden Tommy Bucht och Christina Sjöberg samt utredaren Kajsa Eliasson deltagit.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen samt S:t Hansskolan, dels den information som samlats in under besöket. I S:t Hansskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på S:t Hansskolan

S: Hansskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	21
Grundskoleklass	114

Källa: Skolans egna uppgifter november 2010.

S:t Hansskolan ligger centralt i Visby och omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolan tillhör Solbergalinjen tillsammans med skolorna Solbergaskolan, Tjelvaraskolan, Norrbackaskolan och Väskinde skola.

S:t Hansskolan är organiserad i tre åldersblandade enheter i årskurserna 1-3 och åldershomogena grupper i årskurs 4-6. Skolan leds av en rektor som till sitt stöd i ledningsgruppen har personal från fritidshem, årskurs 1-3 samt årskurs 4-6.

Eleverna på skolan får sin utbildning i trä- och metallslöjd samt textilslöjd på Norrbackaskolan. Språkvalet och hem- och konsumentkunskap ges på Solbergaskolan.

Tillsynsprotokoll för S:t Hansskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Kursplanerna

Motivering:

S:t Hansskolan redovisar måluppfyllelsen från de nationella ämnesproven i årskurserna 3 och 5 för år 2010. I årskurs 3 når alla elever målen i ämnena svenska och matematik. I årskurs 5 når däremot inte alla elever målen. Enligt den sammanställning Skolinspektionen fått från skolan når 12,5 procent av eleverna inte målen vid de nationella ämnesproven i svenska och matematik. I engelska når 6,2 procent av eleverna inte målen. Resultaten uppvisar inte någon större skillnad mellan flickor och pojkar.

Skolan kan även uppvisa måluppfyllelsen för eleverna i skolans övriga ämnen. I årskurs 5 bedömer lärarna att det stora flertalet elever uppnår målen. Måluppfyllelsen är något lägre i ämnena engelska, historia, svenska, geografi, idrott- och hälsa, matematik, religion och i samhällskunskap än i övriga ämnen. I svenska och matematik är måluppfyllelsen endast 81 respektive 88 procent, vilket innebär att närmare var femte elev inte når målen i svenska. En analys över tid visar att resultaten var bättre år 2008 och år 2009 både vad gäller matematik och svenska. Elevantalet är dock lågt och resultaten bör därför tolkas med viss försiktighet.

Skolan bör uppmärksamma de lägre resultaten för år 2010 och att det finns utrymme för S:t Hansskolan att vidta åtgärder för att säkerställa att alla elever ges förutsättningar att nå målen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärares bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna följer inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Elevernas individuella utvecklingsplaner är idag inte utformade på ett sådant sätt att eleven och elevens vårdnadshavare får tydlig information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen. I den framåtsyftande delen av omdömena är skolans insatser för att eleven ska utvecklas i syfte att eleven når de nationella målen emellertid ottydligt beskrivna. Även relationen till de nationella målen behöver på ett tydligare sätt lyftas fram.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste i större utsträckning inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket 1985 års skollag

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorn beskriver att han håller sig förtrogen med verksamheten och lärarnas undervisning genom medarbetarsamtal, deltagande på skolkonferenser och elevvårdsträffar, samtal med elever och föräldrar samt lektionsbesök på skolan. Det sistnämnda sker dock, enligt rektorn, inte i tillräcklig utsträckning och är ett eget identifierat förbättringsområde. I samband med dessa besök för rektorn samtal med lärarna och då oftast kring frågor som handlar om elevvård. I intervjuer med lärare framkommer att rektorn besöker lektioner men mer sällan diskuterar undervisningens kvalitet eller läroplanens mål att sträva mot på ett systematiskt sätt.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste ta ett större ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta underlag används för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling, 2.8 Rektorns ansvar

Motivering:

Det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet på S:t Hansskolan. Skolan har resultat i alla ämnen på individnivå. Skolan har också sammanställda resultat på skolnivå. I samtal med rektorn och lärarna framkommer dock att de skolövergripande resultaten endast undantagsvis analyseras och diskuteras på skolan. De nationella ämnesprovens resultat används och analyseras sällan av rektorn och lärarna i syfte att utveckla skolan och öka elevernas måluppfyllelse. Enligt rektorn har resultaten rapporterats in till förvaltningen och sedan inte ytterligare analyserats på skolan.

Skolan behöver utveckla sina uppföljningar, utvärderingar och analyser så att väl fungerande insatser synliggörs men också behov av förbättringsinsatser tydliggörs. Då detta inte gjorts i nuläget är dagens arbete med att sätta in lämpliga åtgärder för att förbättra verksamheten bristfälligt.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn måste se till att undervisningen i högre grad ger eleverna möjligheter att få formulera och pröva antaganden, lösa problem, argumentera och kritiskt granska påståenden. Eleverna måste också i högre utsträckning ges möjlighet att kommunicera och utbyta information i muntlig och skriftlig form.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper, Mål att sträva mot, Mål att uppnå i grundskolan

Motivering:

Det framgår av intervjuer med lärare och elever att undervisningen på S:t Hansskolan i hög grad är läromedelsstyrd.

Genom observationer framkommer att eleverna sällan ges möjlighet att pröva antaganden, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper för att formulera antaganden och lösa problem. Eleverna fick inte i tillräcklig omfattning reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden eller utbyta information i muntlig form. I några av de lektioner Skolinspektionen besökte stod dock mål att sträva mot i fokus och eleverna undervisades här i samklang med läroplanens intentioner.

Vid lektionsbesök berättar elever för Skolinspektionen att de till övervägande del arbetar med läromedlen på lektionerna och att det finns relativt lite utrymme för diskussioner och problemlösning.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektorn måste i högre grad se till att lärarna samverkar så att undervisningen ger eleverna möjlighet att få överblick och sammanhang.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

Även om en viss samverkan sker som till exempel i arbetet mot kränkande behandling och inom undervisningen i bild och matematik framkommer i samtliga intervjuer att det finns brister i samverkan på skolan. Eleverna uppger att skolan nästan aldrig arbetar i ämnesövergripande teman vilket kan ge dem den överblick och det sammanhang som läroplanen avser.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Rektorn måste säkerställa att varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

4 kap. 3a första stycket första meningen i 1985 års skollag

1 kap. 2 § första stycket och 2 kap. 10 § grundskoleförordningen

Motivering:

Genom samtal med elever och rektor framkommer att elever på S:t Hansskolan som undervisas i sitt modersmål till viss del får sin undervisning genom att de får gå ifrån de ordinarie lektionerna. Det innebär att vissa elever inte får de undervisningstimmar de har rätt till enligt timplanen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolans arbete med åtgärdsprogram måste vidareutvecklas så att de uppfyller grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

De åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av uppfyller inte förordningens krav. Åtgärderna som skolan föreslår är sällan relaterade till läroplanen och kursplanerna. Ibland saknas eller framgår inte tydligt vilka åtgärder skolan ska vidta för att eleverna ska ges möjlighet att nå målen. Slutligen framgår det inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.